

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Persoonsgerichte aanpak van hooligans

1 maximumscore 1

De taak handhaven van de openbare orde.

2 maximumscore 4

- De aanpak waarbij aangegeven wordt dat de hooligan in de gaten gehouden wordt (regels 75-83) past bij de sociale controletheorie 1
- Het in de gaten houden is een vorm van sociale controle. De sociale controletheorie stelt dat crimineel gedrag wordt verhinderd door gevolgen van formele en informele sociale controle 1
- De aanpak waarbij voor iedere overtreding een bekeuring uitgeschreven wordt past bij de rationele keuzetheorie 1
- Die theorie stelt dat een criminele handeling het resultaat is van een afweging van baten en lasten. Het grote risico van een bekeuring maakt de criminele handeling onaantrekkelijk, omdat de lasten te hoog worden in vergelijking met de baten 1

3 maximumscore 4

- Voorbeeld van een linkse visie op de **oorzaak** is te vinden in de regels 27-34: “Het eerste doel is ... zicht te krijgen op de sociale en economische omstandigheden van de hooligans. Te denken valt aan privésituatie, werk, inkomsten en andere factoren die stabiliteit kunnen bieden in het leven.” Hier staat dat informatie verzameld wordt over sociaal-economische achtergronden van hooligans. Dit is ‘links’ omdat er kennelijk van uitgegaan wordt dat omgevingsfactoren een rol van betekenis kunnen spelen bij het gedrag van mensen 2
- Voorbeeld van een rechtse **aanpak** is te vinden in de regels 93 en verder: “Getracht wordt om bij deze hooligans een gedragsverandering af te dwingen door de hooligan dicht op de huid te zitten. Dit wordt ook wel een VIP-aanpak genoemd, waarbij VIP staat voor *Very Irritating Police*. De politie volgt de hooligan in en rondom het stadion, maar vooral ook in de eigen omgeving. De wijkpolitie en de directe hulpverlening (DHV) worden betrokken bij het ‘vippen’ en voor iedere overtreding wordt een bekeuring uitgeschreven.” In bovenstaand citaat wordt een repressieve aanpak beschreven. Een repressieve aanpak past meer bij ‘rechts’ 2

Eindexamen havo maatschappijwetenschappen 2013-I

havovwo.nl

Vraag	Antwoord	Scores
4	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Kenmerk: Bij integraal veiligheidsbeleid wordt er door de overheid samengewerkt met maatschappelijke organisaties en burgers	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Toelichting: Met de persoonsgerichte aanpak betreft de overheid naast de buurtagent ook ouders en eventueel de hulpverlening erbij	1
5	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Dat geldt tot 12 jaar	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Jonge kinderen worden nog niet toerekeningsvatbaar geacht. Het kind wordt geacht nog niet wilsbekwaam te zijn	1
6	maximumscore 4	
	Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De volgende doelen van straf zullen waarschijnlijk niet bereikt worden (twee van de volgende):<ul style="list-style-type: none"> – generale preventie – speciale preventie – beveiliging van de maatschappij	2
	<ul style="list-style-type: none"> • Geen van deze doelen zal met het stadionverbod bereikt worden omdat veel jonge hooligans geen binding hebben met een club. De straf zal daarom niet preventief werken	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Deze jonge hooligans gaan voor de kick van het geweld. Die kick vinden ze ook buiten het stadion bijvoorbeeld bij het uitgaan waardoor het doel 'beveiliging van de maatschappij' met een stadionverbod niet bereikt zal worden. De hooligans zullen waarschijnlijk elders geweld plegen	1
7	maximumscore 4	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het dilemma van rechtsstaat houdt in dat de twee doelen van de rechtsstaat, rechtshandhaving en rechtsbescherming, niet tegelijkertijd gerealiseerd kunnen worden. Meer aandacht voor het ene doel gaat vaak ten koste van het andere	2
	<ul style="list-style-type: none"> • Langere straffen / strengere sancties zijn middelen ter versterking van de rechtshandhaving	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Een lagere bewijslast betekent vermindering van de rechtsbescherming van een verdachte	1

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 2 Drie van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> – er ontstaat angst, geestelijke en emotionele schade; – er ontstaat morele verontwaardiging; – het rechtsgevoel wordt aangetast; – burgers voelen zich in hun bewegingsvrijheid beperkt (durven niet in de buurt van het stadion te komen); – de rechtsstaat wordt bedreigd: gevaar voor eigenrichting; – opvattingen over goed en kwaad kunnen veranderen; – het verlies aan vertrouwen in mensen, organisaties en de samenleving als geheel; – het ontstaan van negatieve beeldvorming ten aanzien van bepaalde groepen mensen.	
	indien drie juist	2
	indien twee of één juist	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Soap voor Nederland

9 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het doel van een omroep zoals RTL is winst maken 1
- De adverteerders, zo staat in regel 9, bleven weg, terwijl die nodig zijn voor het maken van winst. Daarom dreigde GTST van de buis gehaald te worden 1

10 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Referentiekader is het geheel van waarden, normen, opvattingen en ervaringen van mensen waardoor hun kijk op de werkelijkheid bepaald wordt.

In de regels 33-34 staat dat in Australië het geven van een kusje al opwindend werd gevonden. Dat is in Nederland niet het geval.

- voor het geven van een juiste uitleg 1
- voor het geven van een juist voorbeeld uit de tekst 1

11 maximumscore 4

Twee van de volgende:

- De agendafunctie is te herkennen in de regels 68-71: “De eerste kus ... berichten op Twitter.”
De plotwending zorgde ervoor dat het onderwerp homoseksualiteit op de publieke agenda kwam te staan.
- De opiniërende functie is te herkennen in de regels 68-71: “De eerste kus ... berichten op Twitter.” / in de regels 71-78: “De ophef was... relatie in GTST.” / in de regels 74-78: “Ruim 70 procent ... relatie in GTST.”
De media dragen bij aan het publieke debat (het gaat om een veelbekeken programma dat verschillende reacties oproept waarover verschil van mening is ontstaan).
- De socialiserende functie is te herkennen in de regels 79-81: “Door controversiële onderwerpen ... de acceptatie ervan.”
De media zorgen voor de overdracht van normen en waarden, zoals de acceptatie van homoseksualiteit.

per juist antwoord 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 Journalistiek in Afrika

12 maximumscore 2

- Bij framing vindt berichtgeving plaats vanuit een bepaald, vaak terugkerend perspectief / krijgt een bepaald soort gebeurtenissen telkens dezelfde betekenis terwijl andere betekenissen ook gegeven zouden kunnen worden 1
- In het frame waarin over Afrika bericht wordt gaat het alleen maar over negatieve zaken zoals honger, oorlog, mislukte oogsten en dergelijke. Van positieve gebeurtenissen wordt door de media geen melding gemaakt. Al het nieuws over Afrika is dus eenzijdig gekleurd 1

13 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Hoor en wederhoor toepassen 1
- Bronnen checken / meerdere bronnen raadplegen 1
- Journalisten uit het land zelf kennen de weg, hebben een lokaal netwerk waardoor ze makkelijker informatie kunnen krijgen over de betrokkenen bij een conflict. Daardoor weten ze vaak ook beter wie geschikt is voor het leveren van commentaar. Dit is een voordeel bij het toepassen van hoor- en wederhoor 1
- Journalisten uit het land zelf hoeven zich niet aan te sluiten bij bijvoorbeeld hulporganisaties. Zij kunnen beter de verhalen van binnenuit brengen en hebben daarmee toegang tot meer verschillende bronnen. Dat is een voordeel als je bronnen wilt checken 1

14 maximumscore 2

- De informatiefunctie / controlefunctie / waakhondfunctie / opiniërende functie / agendafunctie / spreekbuisfunctie kan door de massamedia in Ivoorkust niet vervuld worden voor de oppositie 1
- Dat komt omdat Ivoorkust geen rechtsstaat is / geen democratie is / geen vrijheid van meningsuiting kent. In een rechtsstaat / democratie / land met vrijheid van meningsuiting zoals Nederland, hebben journalisten rechtsbescherming en kunnen machthebbers hen minder zwaar onder druk zetten 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Zwevende kiezers

15 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Personen die zichzelf aanmelden om deel te nemen aan een dergelijk onderzoek hebben waarschijnlijk een meer dan gemiddelde interesse in politiek. Het is mogelijk dat een groep mensen met een meer dan gemiddelde politieke interesse ook afwijkt van de gemiddelde Nederlander met betrekking tot de politieke voorkeur en dat is dus niet representatief.

16 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De kiezer die zweeft tussen VVD en CDA blijft trouw aan zijn opvatting dat de overheid niet al te veel bemoeienis met de economie moet hebben 1
- De kiezer die zweeft tussen PvdA en GroenLinks blijft trouw aan zijn opvatting dat de overheid actief moet ingrijpen in de economie om gelijke kansen te bevorderen 1

17 maximumscore 2

Pragmatisme houdt in dat partijen zoeken en streven naar praktisch haalbare oplossingen voor politieke vraagstukken, zonder rekening te houden met ideologische beginselen. Per situatie wordt nagegaan wat op dat moment de beste en meest haalbare aanpak is. Zowel rechtse als linkse ideeën worden niet bij voorbaat uitgesloten en daarom is D66 aantrekkelijk voor zowel linkse als rechtse kiezers.

18 maximumscore 2 altijd toekennen *

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

Beide partijen waren

- tegen meer marktwerking / hogere eigen bijdragen / meer bezuinigingen in de zorg
- tegen verhoging van de pensioenleeftijd
- tegen het uit handen geven van meer macht aan Europa
- wantrouwend tegenover de elite
- tegen steun aan de mediterrane landen om de euro in stand te houden
- tegen aanpassing van het ontslagrecht

per juiste overeenkomst 1

* Toelichting:

Deze vraag is niet gebaseerd op de syllabus maatschappijwetenschappen.

Vraag	Antwoord	Scores
19	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een goed antwoord is: Een politieke partij moet het belang van regeringsdeelname afwegen tegen het belang van het vasthouden aan de eigen standpunten. Als een partij deelneemt aan de regering dan kan ze waarschijnlijk meer van haar ideeën realiseren maar als ze daarvoor te veel van haar standpunten moet loslaten dan loopt ze kans dat haar aanhang wegloopt.</p>	
20	<p>maximumscore 5</p> <p>Voorbeeld van een goed antwoord is: Politieke socialisatie is het proces waarin waarden, normen, houdingen en gedragswijzen die een rol spelen bij het politieke functioneren van een individu worden overgedragen. Bij de politieke socialisatie spelen onder andere de media een rol. De media in de verzuilde samenleving waren voor de jaren 70 meer gericht op de leden van één bepaalde zuil. De informatie die ze gaven bevestigden de juistheid van de visie van die eigen zuil. Mensen kwamen daardoor minder in aanraking met andere ideeën en hun eigen gelijk werd telkens door de media bevestigd. Media droegen er op deze wijze aan bij dat mensen niet snel van politiek standpunt veranderden. Ook het onderwijs, dat voor de jaren 70 sterker verzuild was dan na die tijd, is belangrijk voor de politieke socialisatie. Zaken die al op jonge leeftijd worden aangeleerd, veranderen vaak niet meer. De politieke ideeën die bij een zuil hoorden werden vóór de jaren 70 tijdens de hele periode dat onderwijs gevolgd werd overgedragen.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • voor het omschrijven van politieke socialisatie • voor het noemen van de socialiserende instituties (maximaal 2) • voor het goed uitleggen van de rol van de socialiserende instituties 	<p style="text-align: right;">1 2 2</p>
21	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Politieke partij: nagaan of haar optreden aanslaat bij burgers en besluiten om op dezelfde voet door te gaan of haar standpunten en formuleringen te wijzigen / houding in debatten met andere partijen continueren of veranderen. – Regering: nagaan of haar beleid kan rekenen op voldoende steun van de bevolking. – Kiezer: kan zichzelf positioneren ten opzichte van medeburgers / kan bij verkiezingen besluiten om strategisch te gaan stemmen. – Politiek commentator: verwerkt deze informatie bij het bedenken van commentaren. 	
	<p>per juist antwoord</p>	<p style="text-align: right;">1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
22	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het gegeven dat een coalitie bestaande uit VVD en PvdA geen meerderheid heeft in de Eerste Kamer. Dat kun je aflezen uit kolom 3	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Ieder wetsvoorstel dat alleen maar de steun heeft van de coalitiepartijen zou in de Eerste Kamer tegengehouden kunnen worden / De regering wordt bij de behandeling van haar plannen in de Eerste Kamer afhankelijk van de steun van niet-regeringspartijen	1
23	maximumscore 3	
	Drie van de volgende kenmerken:	
	<ul style="list-style-type: none"> – de situaties werden als ongewenst ervaren door een groot aantal / groepen mensen (al of niet georganiseerd) of door gezaghebbende instellingen en organisaties; – de negatief beoordeelde situatie riep hevige emoties op en kwam vaker voor; – de situatie werd als veranderbaar beschouwd; – de onderwerpen kregen volop aandacht in de media en kwamen langs de zogeheten poortwachters; – er was voldoende ruimte op de politieke agenda.	
	per juist kenmerk	1
24	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het recht van initiatief	1
	<ul style="list-style-type: none"> • De wetgevende taak	1
25	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • De omzetting/conversie/beleidsbepaling	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Het voorstel is al in behandeling. De agendavorming heeft al plaatsgevonden en het besluit moet nog genomen worden. Dit is dus de (beleidsbepaling in de) omzettingsfase	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 5 Omroepfusies

26 maximumscore 2

Kranten hebben zich in Nederland altijd ontwikkeld als producten in een vrije markteconomie. De publieke omroep functioneert binnen een door de overheid gecreëerd wettelijk kader (mediawet). / De publieke omroep wordt voor een groot deel door de overheid gefinancierd. Daarom heeft de overheid veel te zeggen over een fusie bij de publieke omroep en weinig over fusies bij de kranten.

27 maximumscore 1

Nee, die omroepen werken commercieel en krijgen geen geld van de Nederlandse overheid. Een eventuele fusie tussen deze twee omroepen zal daarom geen kostenbesparing bij de overheid opleveren.

28 maximumscore 2

De publieke zenders moeten voldoen aan een programmavoorschrift en dat betekent dat ze ook programma's moeten uitzenden die minder populair zijn. Commerciële omroepen kunnen zich helemaal richten op het uitzenden van programma's waar zoveel mogelijk kijkers naar kijken en dat is een concurrentievoordeel.

29 maximumscore 2

De publieke zenders krijgen een deel van hun inkomsten van de overheid en dat geeft zekerheid en ruimte om te experimenteren. Commerciële zenders missen die vaste inkomsten en staan daarom meer onder druk om altijd goed genoeg te scoren om adverteerders te interesseren. De publieke zenders hebben hiermee dus een concurrentievoordeel.

30 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het uitgangspunt pluriformiteit zou in het gedrang kunnen komen 1
- Minder zendgemachtigden zou kunnen betekenen dat er minder verschillende zienswijzen aan bod komen 1

Bronvermeldingen

---

tekst 1	naar: Vulpen, S. van (2011, oktober). Secondant.
tekst 2	Persbericht. Geraadpleegd 31 augustus 2010 via rijksoverheid.nl
tekst 3	nos.nl . Geraadpleegd 25 januari 2012.
tekst 4	naar: Elsevier (2011, 27 augustus).
tekst 5	naar: Trouw (2011, 17 augustus).
tekst 6	naar: Giesen, P. (2012, 23 januari). De Volkskrant.
tabel 1	naar: Synovate.
tekst 8	naar: Hoedeman, J., Pré, R. du. (2012, 28 februari). De Volkskrant.
tekst 9	http://www.villamedia.nl/nieuws/onderwerp/fusie/ .